

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (siódma izba)

z dnia 14 marca 2018 r.*

Środowisko naturalne – Produkty zmodyfikowane genetycznie – Rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 –
Rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 – Genetycznie zmodyfikowana soja MON 87769, MON 87705
i 305423 – Oddalenie wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej w przedmiocie decyzji
zezwalających na wprowadzenie do obrotu – Pojęcie „prawa ochrony środowiska” – Artykuł 10
rozporządzenia nr 1367/2006

W sprawie T-33/16

TestBioTech eV, z siedzibą w Monachium (Niemcy), reprezentowana przez R. Steina, solicitor,
K. Smith, QC, oraz J. Stevenson, barrister,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez J. Tomkina, L. Pignataro-Nolin oraz C. Valero,
działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez

Monsanto Europe, z siedzibą w Antwerpii (Belgia),

oraz

Monsanto Company, z siedzibą w Wilmington, Delaware (USA),

reprezentowane przez adwokata M. Pittiego,

oraz przez

Pioneer Overseas Corp., z siedzibą w Johnston, Iowa (USA),

oraz

Pioneer Hi-Bred International, Inc., z siedzibą w Johnston,

reprezentowane przez adwokata G. Forwooda, J. Killicka, barrister, oraz S. Nordin, solicitor,

interwenienci,

* Język postępowania: angielski.

mającej za przedmiot złożone na podstawie art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności pisma członka Komisji właściwego do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności z dnia 16 listopada 2015 r., oddalającego wnioski o wszczęcie na podstawie art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty (Dz.U. 2006, L 264, s. 13) wewnętrznej procedury odwoławczej w przedmiocie decyzji wykonawczych zezwalających na wprowadzenie do obrotu zmodyfikowanej genetycznie soi MON 87769, MON 87705 i 305423,

SĄD (siódma izba),

w składzie: V. Tomljenović (sprawozdawca), prezes, E. Bieliūnas i A. Kornezov, sędziowie,

sekretarz: P. Cullen, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 września 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 Skarżąca, spółka TestBioTech eV, jest zarejestrowanym w Niemczech stowarzyszeniem o celach niezarobkowych, mającym za cel wspieranie prowadzenia niezależnych badań i publicznej dyskusji o konsekwencjach rozwoju biotechnologii.

Wniosek o zezwolenie na wprowadzenie do obrotu soi 305423

- 2 W dniu 14 czerwca 2007 r. spółka Pioneer Overseas Corp. zwróciła się zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz.U. 2003, L 268, s. 1) do odpowiednich władz niderlandzkich z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających zmodyfikowaną genetycznie soję 305423 (zwaną dalej „soją 305423”), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych. Wniosek ten dotyczył również do wprowadzenia do obrotu soi 305423 obecnej w produktach innych niż żywność i pasza, zawierających tę soję lub składających się z niej, i przeznaczonej do takich samych zastosowań jak każda inna soja, z wyjątkiem uprawy.
- 3 W dniu 18 grudnia 2013 r. panel Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) ds. organizmów zmodyfikowanych genetycznie (zwany dalej „panelem EFSA ds. GMO”) przedstawił w przedmiocie soi 305423 opinię naukową w postaci sprawozdania sporządzonego zgodnie z art. 6 ust. 6 rozporządzenia nr 1829/2003 i art. 18 ust. 6 tego samego rozporządzenia, która to opinia, zgodnie z samym swym brzmieniem, „będzie stanowić składową całościowej opinii, którą EFSA sporządzi w oparciu o art. 6 ust. 5 oraz art. 18 ust. 5 [tego samego rozporządzenia]”. Panel EFSA ds. GMO uznał w istocie, że soja 305423, jest – w kontekście zamierzonych zastosowań – równie bezpieczna pod względem potencjalnego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt lub na środowisko jak jej niezmodyfikowany genetycznie odpowiednik.

- 4 W dniu 24 kwietnia 2015 r. Komisja Europejska wydała decyzję wykonawczą (UE) 2015/698 z dnia 24 kwietnia 2015 r. zezwalającą na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję 305423 (DP-305423-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. 2015, L 112, s. 71). W motywach 4–7 tej decyzji Komisja wyjaśniła, powołując się na ww. w pkt 3 opinię naukową, że EFSA wydała pozytywną opinię zgodnie z art. 6 i 18 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, że EFSA doszła do wniosku, iż soja 305423 jest – w kontekście zamierzonych zastosowań – równie bezpieczna pod względem potencjalnego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt lub na środowisko jak jej niezmodyfikowany genetycznie odpowiednik, i że EFSA zaleciła wdrożenie planu monitorowania po wprowadzeniu do obrotu, ze szczególnym uwzględnieniem gromadzenia danych dotyczących spożycia odnoszących się do populacji w Europie.
- 5 Zgodnie z art. 1 decyzji 2015/698 Komisja przypisała soi 305423 niepowtarzalny identyfikator. W art. 2 tej decyzji Komisja udzieliła zezwolenia na wprowadzanie do obrotu, do celów art. 4 ust. 2 i art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1829/2003, żywności i składników żywności zawierających soję 305423, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, paszy zawierającej soję 305423, składającej się z niej lub z niej wyprodukowanej oraz soi 305423 w produktach zawierających ją lub składających się z niej do wszelkich zastosowań, z wyjątkiem uprawy. Artykuły 3–5 decyzji 2015/698 dotyczą ponadto etykietowania i monitorowania ww. produktów.

Wniosek o pozwolenie na wprowadzenie do obrotu soi MON 87769

- 6 W dniu 14 września 2009 r. przedsiębiorstwo Monsanto Europe zwróciło się, zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, do właściwego organu Zjednoczonego Królestwa z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających soję MON 87769 (zwanej dalej „soją MON 87769”), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych. Wniosek dotyczył również wprowadzenia do obrotu soi MON 87769 obecnej w produktach innych niż żywność i pasza, zawierających tę soję lub składających się z niej i przeznaczonej do takich samych zastosowań jak każda inna soja, z wyjątkiem uprawy.
- 7 W dniu 16 maja 2014 r. panel EFSA ds. GMO przedstawił w przedmiocie soi MON 87769 opinię naukową w postaci sprawozdania sporządzonego zgodnie z art. 6 ust. 6 rozporządzenia nr 1829/2003 i art. 18 ust. 6 tego samego rozporządzenia, która to opinia, zgodnie z samym swym brzmieniem, „będzie stanowić składową całościowej opinii, którą EFSA sporządzi w oparciu o art. 6 ust. 5 oraz art. 18 ust. 5 [tego samego rozporządzenia]”. Panel ten uznał w istocie, że soja MON 87769 jest równie bezpieczna jak jej tradycyjny odpowiednik i jest mało prawdopodobne, aby miała negatywny wpływ na zdrowie ludzi i zwierząt i na środowisko w określonym w złożonym wniosku zakresie zastosowania.
- 8 W dniu 24 kwietnia 2015 r. Komisja wydała decyzję wykonawczą (UE) 2015/686 z dnia 24 kwietnia 2015 r. zezwalającą na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87769 (MON-87769-7), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. 2015 L 112, s. 16). W motywach 4–8 tej decyzji Komisja wyjaśniła, powołując się na ww. w pkt 7 opinię naukową, że EFSA wydała pozytywną opinię zgodnie z art. 6 i 18 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, że agencja ta doszła do wniosku, iż soja MON 87769 jest – w kontekście zamierzonych zastosowań – równie bezpieczna jak jej niezmodyfikowany genetycznie odpowiednik i jest mało prawdopodobne, aby miała negatywny wpływ na zdrowie ludzi i zwierząt lub na środowisko, i że zaleciła ona wdrożenie planu monitorowania po wprowadzeniu do obrotu, ze szczególnym uwzględnieniem gromadzenia danych dotyczących spożycia odnoszących się do populacji w Europie.

- 9 Zgodnie z art. 1 decyzji 2015/686, Komisja przypisała soi MON 87769 niepowtarzalny identyfikator. W art. 2 tej decyzji Komisja udzieliła zezwolenia na wprowadzanie do obrotu, do celów art. 4 ust. 2 i art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1829/2003, żywności i składników żywności zawierających soję MON 87769, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, paszy zawierającej soję MON 87769, składającej się z niej lub z niej wyprodukowanej oraz soi MON 87769 w produktach zawierających ją lub składających się z niej do wszelkich zastosowań, z wyjątkiem uprawy. Artykuły 3–5 decyzji 2015/686 dotyczą ponadto etykietowania i monitorowania ww. produktów.

Wniosek o pozwolenie na wprowadzenie do obrotu soi MON 87705

- 10 W dniu 18 lutego 2010 r. przedsiębiorstwo Monsanto Europe zwróciło się, na podstawie art. 5 i 17 rozporządzenia nr 1829/2003, do odpowiednich władz niderlandzkich z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających zmodyfikowaną genetycznie soję MON 87705 (zwaną dalej „soją MON 87705”), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych. Wniosek odnosi się również do wprowadzenia do obrotu soi MON 87705 obecnej w produktach innych niż żywność i pasza, zawierających soję MON 87705 lub składających się z niej do takich samych zastosowań jak każda inna soja, z wyjątkiem uprawy.
- 11 W dniu 30 października 2012 r. panel EFSA ds. GMO przedstawił w przedmiocie soi MON 87705 opinię naukową w postaci sprawozdania sporządzonego zgodnie z art. 6 ust. 6 rozporządzenia nr 1829/2003 i art. 18 ust. 6 tego samego rozporządzenia, która to opinia, zgodnie z samym swym brzmieniem, „będzie stanowić składową całościowej opinii, którą EFSA sporządzi w oparciu o art. 6 ust. 5 oraz art. 18 ust. 5 [tego samego rozporządzenia]”. Opinia ta została uzupełniona oświadczeniem panelu naukowego ds. GMO z dnia 17 grudnia 2013 r. Panel ten uznał, że soja MON 87705 jest – w kontekście zamierzonych zastosowań – równie bezpieczna pod względem potencjalnego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt lub na środowisko jak jej niezmodyfikowany genetycznie odpowiednik.
- 12 W dniu 24 kwietnia 2015 r. Komisja wydała decyzję wykonawczą (UE) 2015/696 zezwalającą na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87705 (MON-87705-6), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. 2015, L 112, s. 60). W motywach 4–10 tej decyzji Komisja wyjaśniła, powołując się na ww. w pkt 11 uzupełnioną opinię naukową, że EFSA wydała pozytywną opinię zgodnie z art. 6 i 18 rozporządzenia nr 1829/2003, że EFSA doszła do wniosku, iż soja MON 87705 jest – w kontekście zamierzonych zastosowań, obejmujących wszystkie zastosowania jako żywność lub pasza, do których używa się każdej konwencjonalnej soi, z wyjątkiem zastosowania oleju do komercyjnego smażenia – równie bezpieczna jak jej niezmodyfikowany genetycznie odpowiednik, i że EFSA zaleciła wdrożenie planu monitorowania po wprowadzeniu do obrotu, ze szczególnym uwzględnieniem gromadzenia danych dotyczących spożycia odnoszących się do populacji w Europie.
- 13 Zgodnie z art. 1 decyzji 2015/696 Komisja przypisała soi MON 87705 niepowtarzalny identyfikator. W art. 2 tej decyzji Komisja udzieliła zezwolenia na wprowadzanie do obrotu, do celów art. 4 ust. 2 i art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1829/2003, żywności i składników żywności zawierających soję MON 87705, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, paszy zawierającej soję MON 87705, składającej się z niej lub z niej wyprodukowanej oraz soi MON 87705 w produktach zawierających ją lub składających się z niej do wszelkich zastosowań, z wyjątkiem uprawy. Artykuły 3–5 decyzji 2015/696 dotyczą ponadto etykietowania i monitorowania ww. produktów.

W przedmiocie wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej

- 14 Pismem z dnia 29 maja 2015 r. skarżąca wraz z innym stowarzyszeniem zwróciła się do Komisji o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej dotyczącej decyzji 2015/686, 2015/696 i 2015/698 (zwanymi dalej łącznie „decyzjami zezwalającymi”) na podstawie art. 10 rozporządzenia (WE)

nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do [wymiaru] sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty (Dz.U. 2006, L 264, s. 13). W tym wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej skarżąca wraz z innym stowarzyszeniem podniosły w istocie, po pierwsze, że EFSA jeszcze nie określiła wytycznych odnoszących się do wpływu, jaki mogą wywierać na zdrowie ludzkie zmodyfikowane genetycznie rośliny, których zawartość składników odżywczych została znacząco zmieniona; po drugie, że w braku tych wytycznych przeprowadzana ocena zagrożeń natury żywieniowej jest nieadekwatna, niespójna i nie spełnia wymogów prawnych; po trzecie, że w braku tych wytycznych doszło do naruszenia przepisów dotyczących etykietowania; po czwarte, że w braku tych wytycznych przedstawiono nieadekwatne i niespójne propozycje w przedmiocie monitorowania po wprowadzeniu do obrotu; po piąte, że w przypadku soi MON 87705 i 305423 przy badaniu wpływu, jaki wywiera ona na zdrowie spożycie genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych i paszy, nie wzięto pod uwagę pozostałości środków roślinobójczych; i po szóste, że w przypadku soi MON 87705 ocena niepożądanych skutków interferencji RNA była niewystarczająca.

- 15 Pismem z dnia 4 sierpnia 2015 r. Komisja poinformowała skarżącą, że nie jest w stanie przeprowadzić wewnętrznej procedury odwoławczej w ciągu 12 tygodni i że w związku z tym uzyska ona odpowiedź w ciągu 18 tygodni, zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 1367/2006.
- 16 W wiadomości wysłanej pocztą elektroniczną w dniu 1 października 2015 r. urzędnik Komisji zatrudniony w Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności poinformował skarżącą, że decyzja w przedmiocie jej wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej jest „przygotowana”, ale przed podpisaniem musi jeszcze przejść wewnętrzną drogę administracyjną.
- 17 Pismem z dnia 16 listopada 2015 r. o numerze referencyjnym Ares(2015) 5145741 (zwanym dalej „zaskarżoną decyzją”) członek Komisji właściwy do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności oddalił wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej, twierdząc, że przedstawione w pkt 14 powyżej zarzuty od pierwszego od piątego oraz częściowo zarzut szósty nie są objęte zakresem zastosowania art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006, zaś pozostała część zarzutu szóstego, odnosząca się do oceny zagrożeń dla środowiska, „nie uzasadnia potrzeby zmiany decyzji 2015/696”. Członek Komisji właściwy do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności uznał w istocie w tym względzie, że aspekty związane z oceną bezpieczeństwa sanitarnego zmodyfikowanej genetycznie żywności i paszy nie mogą być analizowane na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 ze względu na to, iż te aspekty nie dotyczą oceny zagrożeń dla środowiska. W odniesieniu do tej części zarzutu szóstego, która dotyczy ochrony środowiska, członek Komisji właściwy do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności uznał, że zawarty w niej argument jest bezzasadny i nie uzasadnia wszczęcia wewnętrznej procedury odwoławczej w przedmiocie decyzji zezwalających. Bardziej konkretnie rzecz ujmując, po pierwsze, członek Komisji właściwy do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności uznał, że zarzuty odnoszące się do wytycznych EFSA w przedmiocie oceny genetycznie zmodyfikowanych upraw o zmienionej zawartości składników odżywczych pod względem bezpieczeństwa sanitarnego i ich wartości odżywczej były wyraźnie związane z wpływem, jaki wywiera na zdrowie spożywanie żywności i pasz. Po drugie, uznał on, że oceny wartości odżywczej należy co do zasady dokonywać w ramach badania wpływu, jaki spożywanie żywności i pasz wywiera na bezpieczeństwo sanitarne, nie zaś – przy dokonywaniu oceny zagrożeń środowiskowych związanych z ewentualnym uwolnieniem się [zmodyfikowanych genetycznie organizmów] do środowiska. Po trzecie, podniósł on, że kwestia etykietowania zmodyfikowanej genetycznie żywności pod względem jej składu nie jest związana z oceną zagrożeń dla środowiska. Po czwarte, stwierdził on, że również kwestia monitorowania po wprowadzeniu do obrotu nie jest związana z tą oceną. Po piąte, uznał on, że zarzut braku uwzględnienia wpływu, jaki wywierają na zdrowie pozostałości środków roślinobójczych przedostające się do organizmu podczas spożywania zmodyfikowanej genetycznie żywności i pasz, odnosi się do wpływu na zdrowie, a nie na środowisko. Po szóste, stwierdził on, że badanie w przedmiocie

niepożądanych skutków, jakie może mieć dla zdrowia ludzi lub zwierząt spożywanie roślin, w których doszło do wspomnianej przez skarżącą interferencji RNA, nie jest związane z oceną zagrożeń dla środowiska.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 18 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 26 stycznia 2016 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę i zwróciła się o połączenie niniejszej sprawy z zarejestrowaną pod numerem T-177/13 sprawą TestBioTech i in./Komisja.
- 19 W dniu 14 kwietnia 2016 r. prezes piątej izby Sądu postanowił o nieuwzględnieniu wniosku o połączenie niniejszej sprawy ze sprawą T-177/13 TestBioTech i in./Komisja.
- 20 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 31 maja 2016 r. Monsanto Europe i Monsanto Company (zwane dalej łącznie „Monsanto”) złożyły wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania Komisji.
- 21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 9 czerwca 2016 r. Pioneer Overseas i Pioneer Hi-Bred International, Inc. (zwane dalej łącznie „Pioneerem”) złożyły wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania Komisji.
- 22 Postanowieniami z dnia 20 lipca 2016 r. prezes piątej izby Sądu uwzględnił złożone przez Monsanto i Pioniera wnioski o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów.
- 23 Z uwagi na zmianę składu izb Sądu zgodnie z art. 27 § 5 regulaminu postępowania przed Sądem sędzia sprawozdawca został przydzielony do siódmej izby Sądu, której została następnie przydzielona niniejsza sprawa.
- 24 Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd zdecydował o otwarciu ustnego etapu postępowania i – w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 89 regulaminu postępowania przed Sądem – zwrócił się do stron o udzielenie odpowiedzi na piśmie. Strony udzieliły odpowiedzi na te środki organizacji postępowania w wyznaczonym terminie.
- 25 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 19 i 23 grudnia 2016 r. Komisja i skarżąca zwróciły się o wysłuchanie ich wystąpień w oparciu o art. 106 ust. 2 regulaminu postępowania. W dniu 22 września 2017 r. Sąd stwierdził nieuzasadnione niestawiennictwo prawidłowo wezwanej skarżącej na rozprawie, która została przeprowadzona w jej nieobecności, zgodnie z art. 108 ust. 1 regulaminu postępowania. Na tej rozprawie wysłuchane zostały wystąpienia pozostałych uczestników postępowania i ich odpowiedzi na pytania Sądu.
- 26 Pismem złożonym w sekretariacie w dniu 22 września 2017 r. skarżąca zwróciła się do Sądu o otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania w oparciu o art. 113 ust. 2 regulaminu postępowania lub, alternatywnie, o przyznanie jej możliwości przedstawienia na piśmie wystąpień przewidzianych na rozprawę.
- 27 Ze względu na to, że żadna z przewidzianych w art. 113 ust. 2 regulaminu postępowania przesłanek nie została spełniona, Sąd postanowił nie otwierać na nowo ustnego etapu postępowania.
- 28 W swej skardze skarżąca wnosi do Sądu o:
 - wydanie rozstrzygnięcia, po pierwsze, w kwestii tego, czy złożony na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006, dotyczącego zezwolenia wydawanego na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003, wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej musi się ograniczać do

oceny zagrożeń dla środowiska, zgodnie z brzmieniem dyrektywy 2001/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG (Dz.U. 2001, L 106, s. 1), po drugie, w kwestii tego, czy złożone na podstawie art. 12 rozporządzenia nr 1367/2006 skargi muszą się ograniczać do zbadania przez instytucję Unii Europejskiej oceny zagrożeń dla środowiska przeprowadzonej w oparciu o dyrektywę 2001/18, i po trzecie, w kwestii zakresu kontroli sprawowanej przez Sąd w przedmiocie skarg wniesionych na podstawie art. 12 rozporządzenia nr 1367/2006;

- stwierdzenie, że skarga jest dopuszczalna i zasadna;
 - stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 29 Ustosunkowując się do zadanego przez Sąd na piśmie pytania w przedmiocie dopuszczalności żądania wydania rozstrzygnięcia w kwestiach przedstawionych powyżej w pkt 28 tiret pierwsze, skarżąca oświadczyła na piśmie, że nie ma już potrzeby wydawania takiego rozstrzygnięcia. Należy więc uznać, że skarżąca zrezygnowała z podnoszenia tego żądania.
- 30 Komisja wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.
- 31 Monsanto wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.
- 32 Pioneer wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

- 33 Przed przystąpieniem do analizy istoty niniejszej sprawy należy zauważyć, że w złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 22 września 2017 r. piśmie w przedmiocie otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania (zob. pkt 26 powyżej) skarżąca zwróciła się o przyznanie jej możliwości przedstawienia na piśmie wystąpień przewidzianych na rozprawę. W tym względzie wystarczy stwierdzić, że regulamin postępowania nie przewiduje takiej czynności procesowej.
- 34 Jeśli chodzi o istotę niniejszej sprawy, skarżąca opiera swą skargę na dwóch zarzutach. W pierwszym z nich podnosi ona, że złożony przez nią wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej wchodzi w całości w zakres zastosowania rozporządzenia nr 1367/2006. Jej zdaniem Komisja uchybiła art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006 w związku z art. 2 ust. 1 lit. f) i g) oraz motywami 11 i 18–21 tego rozporządzenia poprzez uznanie, że wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej dotyczył w znacznej części kwestii niewchodzących w zakres zastosowania rozporządzenia

nr 1367/2006. W drugim z zarzutów skarżąca podnosi niezgodność z prawem zaskarżonej decyzji, która ma wynikać z tego, że Komisja nie przyjęła jej w terminach określonych w art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 1367/2006.

- 35 W pierwszej kolejności należy przeanalizować zarzut pierwszy. W tym względzie skarżąca podnosi w istocie, że wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej dotyczy kwestii wchodzących w zakres zastosowania rozporządzenia nr 1367/2006. Jej zdaniem akty administracyjne przyjęte w oparciu o rozporządzenie nr 1829/2003, takie jak decyzje zezwalające, stanowią akty przyjęte w oparciu o „prawo ochrony środowiska” w rozumieniu art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006. W sytuacji gdy organizacja pozarządowa zwraca się o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej bądź wykonuje przysługujące jej prawo do wniesienia skargi, nie musi ona ograniczać się w podnoszonych zarzutach do tych elementów aktu, które dotyczą „oceny zagrożeń dla środowiska”. Zdaniem skarżącej wpływ, jaki wywierają organizmy zmodyfikowane genetycznie na stan zdrowia ludzkiego, stanowi kwestię zdrowotną związaną ze stanem środowiska. Ponadto okoliczność, że rozporządzenie nr 1829/2003 zostało przyjęte na podstawie art. 168 ust. 4 TFUE, odnoszącego się do zdrowia publicznego, pozostaje bez wpływu na kwestię tego, czy decyzje zatwierdzające są aktami przyjętymi na mocy prawa ochrony środowiska w rozumieniu art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006. Skarżąca twierdzi ponadto, że elementy składowe całościowej oceny soi rozpatrywanej w niniejszej sprawie i przedstawiony na jej poparcie materiał dowodowy są ze sobą nierozzerwalnie związane. Tak więc dokonane przez Komisję rozczłonkowanie zezwolenia na wprowadzenie organizmu genetycznie zmodyfikowanego do obrotu na składowe odnoszące się do środowiska naturalnego i takie, które mają nie mieć takiego charakteru, jest zdaniem skarżącej bezzasadne.
- 36 Wspierana przez Monsanto i Pioniera Komisja twierdzi zasadniczo, że zakres przewidzianego w art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 prawa do wszczęcia procedury odwoławczej ogranicza się do kwestii związanych z prawem ochrony środowiska w rozumieniu tego rozporządzenia. Zdaniem Komisji sam fakt, że decyzje zatwierdzające zostały przyjęte na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003, nie przesądza automatycznie o powstaniu prawa do wszczęcia procedury odwoławczej w przedmiocie wszystkich aspektów tych decyzji w oparciu o art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006. Zdaniem tej instytucji prawo to przysługuje jedynie w odniesieniu do tych ich aspektów, które dotyczą prawa ochrony środowiska i zostały określone w art. 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006. W tym kontekście Komisja twierdzi, że obawy związane ze stanem środowiska i związane ze zdrowiem publicznym różnią się między sobą zarówno pod względem koncepcyjnym, jak i prawnym i że te aspekty złożonego przez skarżącą wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej, które dotyczą zdrowia publicznego, nie są objęte zakresem zastosowania art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006. Konkretnie rzecz ujmując, Komisja twierdzi przede wszystkim, że znaczna część argumentów podniesionych w rozpatrywanym wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej dotyczy „bezpieczeństwa żywności”, następnie że przepisy prawne, na podstawie których złożono ten wniosek, ewidentnie dotyczą aspektów zdrowia publicznego, nie zaś – ochrony środowiska, i wreszcie że podniesione przez skarżącą argumenty odnoszące się do wartości odżywczej, etykietowania czy też bezpieczeństwa zmodyfikowanych genetycznie produktów znajdujących się w żywności i paszy należy uznać za odnoszące się do bezpieczeństwa produktów spożywczych, nie zaś – stanu środowiska naturalnego jako całości.
- 37 W niniejszym przypadku strony nie zgadzają się co do kwestii tego, czy Komisja mogła słusznie odrzucić jako niedopuszczalną znaczną część wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej w przedmiocie decyzji zatwierdzających, opartego przez skarżącą w znacznej części na art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006, ze względu na to, że większość z podniesionych w tym wniosku argumentów nie dotyczyła prawa ochrony środowiska.

W przedmiocie zakresu przeprowadzanej na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 wewnętrznej procedury odwoławczej

- 38 Zgodnie z art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006 organizacja pozarządowa, która spełnia kryteria określone w art. 11 tego rozporządzenia, jest uprawniona do złożenia wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej do instytucji lub organu Unii, które przyjęły akt administracyjny w oparciu o prawo ochrony środowiska.
- 39 Artykuł 12 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006 stanowi, że organizacja pozarządowa, która złożyła wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej zgodnie z art. 10 tego rozporządzenia, może wnieść skargę do sądu Unii zgodnie z właściwymi postanowieniami traktatu FUE.
- 40 W art. 2 ust. 1 lit. g) rozporządzenia nr 1367/2006 „akt administracyjny” został dla celów tego rozporządzenia określony jako każdy indywidualnie adresowany środek podejmowany w zakresie prawa ochrony środowiska przez instytucję lub organ Unii oraz mający prawnie wiążący charakter i skutek zewnętrzny.
- 41 Artykuł 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006 stanowi, że dla celów tego rozporządzenia „prawo ochrony środowiska” oznacza przepisy prawne Unii, które bez względu na podstawę prawną przyczyniają się do realizacji celów polityki Unii w dziedzinie środowiska naturalnego, określonych w traktacie FUE: zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zdrowia ludzkiego, ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych oraz promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.
- 42 W tym względzie należy stwierdzić, że art. 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006 stanowi, iż kwestia tego, czy dany akt został przyjęty na podstawie prawa ochrony środowiska, nie zależy od podstawy prawnej, w oparciu o którą dany przepis został przyjęty.
- 43 Z drugiej strony, zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006, pojęcie „prawa ochrony środowiska” dla celów tego rozporządzenia obejmuje przepisy prawne Unii, które przyczyniają się do realizacji celów unijnej polityki w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. W tym względzie w przepisie tym wyliczone zostały określone w art. 191 ust. 1 TFUE cele polityki prowadzonej przez Unię w dziedzinie ochrony środowiska: zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego, ochrona zdrowia ludzkiego, ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych oraz promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska naturalnego.
- 44 Z brzmienia art. 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006 wynika, że odsyłając do wyliczonych w art. 191 ust. 1 TFUE celów, prawodawca Unii zamierzał nadać wskazanemu w rozporządzeniu nr 1367/2006 pojęciu „prawa ochrony środowiska” szerokie znaczenie, nieograniczające się do kwestii związanych jedynie z ochroną środowiska naturalnego w ścisłym słowa znaczeniu.
- 45 Za przyjęciem takiego stwierdzenia przemawia ponadto art. 192 ust. 2 TFUE, zgodnie z którym prawo ochrony środowiska, o którym mowa w tytule XX TFUE, może obejmować również przepisy w swej istocie podatkowe, środki wpływające na zagospodarowanie przestrzenne, zarządzanie ilościowe zasobami wodnymi, w sposób pośredni lub bezpośredni wpływające na dostępność tych zasobów, przeznaczenie gruntów oraz środki wpływające znacząco na wybór państwa członkowskiego między różnymi źródłami energii i ogólną strukturę jego zaopatrzenia w energię. Przyjęcie zawężającej wykładni pojęcia „prawa ochrony środowiska” prowadziłoby do tego, że tego rodzaju przepisy i środki pozostawałyby w znacznej mierze poza tą dziedziną.

- 46 Ponadto należy zauważyć, że art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1367/2006 stanowi, iż wskazane w nim akty administracyjne i zaniechania administracyjne nie obejmują środków lub zaniechań instytucji lub organów Unii działających jako administracyjny organ odwoławczy, w szczególności w oparciu o art. 101, 102, 106, 107, 228, 258, 260 i 325 TFUE, dotyczące reguł w dziedzinie konkurencji oraz postępowania w przedmiocie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i postępowania przed Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, jak również postępowania w dziedzinie zwalczania oszustw. Okoliczność, że prawodawca uznał za konieczne włączenie tych wyjątków, świadczy o tym, iż użyte w rozporządzeniu nr 1367/2006 pojęcie „prawa ochrony środowiska” należy co do zasady interpretować w bardzo szeroki sposób.
- 47 Jeśli chodzi o kwestię tego, czy w ramach wewnętrznej procedury odwoławczej Komisja była zobowiązana jedynie do badania kwestii dotyczących prawa ochrony środowiska, należy stwierdzić, że art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006 stanowi, iż organizacja pozarządowa, która spełnia kryteria określone w art. 11 tego rozporządzenia, jest uprawniona do złożenia wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej aktu administracyjnego przyjętego zgodnie z prawem ochrony środowiska. Z brzmienia tego przepisu nie wynika żadne ograniczenie zakresu tej wewnętrznej procedury odwoławczej do kwestii dotyczących środowiska.
- 48 Niemniej jednak w motywie 18 rozporządzenia nr 1367/2006 prawodawca wyjaśnił, że podobnie jak ma to miejsce w przypadku art. 9 ust. 3 konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do [wymiaru] sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej w Aarhus w dniu 25 czerwca 1998 r. (Dz.U. 2005, L 124, s. 1) i zgodnie z postanowieniami traktatu FUE celem tego rozporządzenia jest zapewnienie dostępu do procedur umożliwiających kwestionowanie działań i zaniechań naruszających przepisy prawa ochrony środowiska. Ponadto z tytułu rozporządzenia nr 1367/2006 oraz z motywu 5 tego rozporządzenia wynika, że dotyczy ono jedynie dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.
- 49 Zakres obowiązku przeprowadzenia wewnętrznej procedury odwoławczej w oparciu o art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 należy więc interpretować w taki sposób, że Komisja jest zobowiązana do przeanalizowania wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej jedynie w takim zakresie, w jakim wnioskodawca podnosi w nim, iż kwestionowany akt administracyjny jest sprzeczny z prawem ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006.
- 50 Te właśnie względy należy wziąć pod uwagę przy badaniu, po pierwsze, tego, czy decyzje zezwalające były aktami przyjętymi na podstawie prawa ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006, i po drugie, tego, czy argumenty podniesione przez skarżącą w ramach jej wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej należały do tej właśnie dziedziny.

W przedmiocie rozporządzenia nr 1829/2003

- 51 Złożony przez skarżącą wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej dotyczył wewnętrznej procedury odwoławczej dotyczącej decyzji zatwierdzających przyjętych przez Komisję na podstawie art. 7 ust. 3 i art. 19 ust. 3 rozporządzenia nr 1829/2003.
- 52 Rozporządzenie nr 1829/2003 wskazuje jako podstawy prawne jego przyjęcia art. 37 i 95 WE oraz art. 152 ust. 4 lit. b) WE, które to postanowienia stanowią, dla celów niniejszej sprawy, odpowiedniki art. 43 i 114 TFUE oraz art. 168 ust. 4 lit. b) TFUE, dotyczących dziedzin rolnictwa, zbliżania ustawodawstw oraz zdrowia publicznego.
- 53 Zgodnie z art. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1829/2003 jego celem jest ustanowienie, zgodnie z zasadami ogólnymi przedstawionymi w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego,

powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. 2002, L 31, s. 1), podstawy umożliwiającej zapewnienie, w zakresie dotyczącym genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy, wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrego stanu zwierząt, środowiska naturalnego i interesów konsumenta, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

- 54 Motyw 1 rozporządzenia nr 1829/2003 stanowi ponadto, iż „[s]wobodny przepływ bezpiecznej i zdrowej żywności i paszy jest ważnym aspektem rynku wewnętrznego i przyczynia się znacząco do zdrowia i ogólnego dobra obywateli oraz do realizacji ich interesów socjalnych i gospodarczych”. W motywach 2 i 43 rozporządzenia nr 1829/2003 mowa jest o tym, że przy prowadzeniu polityki unijnej należy zapewnić wysoki poziom ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska i interesów konsumenta w odniesieniu do genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy. Zgodnie z motywem 3 tego rozporządzenia w celu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt przed wprowadzeniem do obrotu w Unii żywności i paszy zawierającej lub wyprodukowanej z genetycznie zmodyfikowanych organizmów należy potwierdzić ich nieszkodliwość.
- 55 W art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1829/2003 ustanowiony został wymóg uzyskania zezwolenia na wprowadzenie do obrotu zmodyfikowanego genetycznie organizmu przeznaczonego do użytku spożywczego bądź zmodyfikowanego genetycznie środka spożywczego. Zgodnie z art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 1829/2003 takie zezwolenie jest wydawane, jeśli podmiot o nie wnioskujący wykaże w sposób odpowiedni i wystarczający, że dany zmodyfikowany genetycznie organizm bądź środek spożywczy spełnia wymagania określone w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 56 W art. 4 ust. 1 rozporządzenia zostały kumulatywnie wskazane warunki, które winny zostać spełnione w tym względzie. W szczególności te środki spożywcze nie powinny:
- „a) wywierać [mieć] szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska naturalnego;
 - b) wprowadzać konsumenta w błąd,
 - c) odbiegać od żywności przeznaczonej do zastąpienia w takim zakresie, że jej normalne spożycie nie powoduje niekorzystnych skutków odżywczych dla konsumentów”.
- 57 Ponadto w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1829/2003 ustanowiony został wymóg uzyskania zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, używanie lub przetwarzanie zmodyfikowanej genetycznie paszy. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia nr 1829/2003 takie zezwolenie jest wydawane, jeśli podmiot o nie wnioskujący wykaże w sposób odpowiedni i wystarczający, że dana pasza spełnia wymogi określone w art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 58 W art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 1829/2003 zostały kumulatywnie wskazane warunki, które winny zostać spełnione w tym względzie. W szczególności te pasze nie powinny:
- „a) wywierać [mieć] szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska naturalnego;
 - b) wprowadzać użytkownika w błąd;
 - c) szkodzić ani wprowadzać konsumenta w błąd z powodu pogorszenia szczególnych cech produktów zwierzęcych;
 - d) odbiegać od paszy przeznaczonej do zastąpienia w takim stopniu, że jej tradycyjne spożycie nie powoduje [nie ma] szkodliwych skutków odżywczych dla zwierząt lub ludzi”.

- 59 Ponadto w motywie 9 rozporządzenia nr 1829/2003 przewidziano, że procedura udzielania zezwoleń na wprowadzanie do obrotu genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy powinna być przeprowadzana z wykorzystaniem ram oceny ryzyka w sprawach bezpieczeństwa żywności ustanowionych w rozporządzeniu nr 178/2002, a zezwolenie na wprowadzenie do obrotu w zmodyfikowanych genetycznie żywności i paszy może zostać wydane dopiero po przeprowadzeniu naukowej spełniającej najwyższe możliwe wymagania oceny dotyczącej wszelkich zagrożeń, jakie może ona stanowić dla zdrowia ludzi i zwierząt, oraz, w odpowiednim przypadku, dla środowiska naturalnego.
- 60 Po otrzymaniu wydanej przez EFSA opinii Komisja przyjmuje, w oparciu o przepisy ustanowione w art. 7 i 19 rozporządzenia nr 1829/2003, ostateczną decyzję w sprawie wniosku o wydanie zezwolenia. W tym kontekście instytucja ta jest zobowiązana do uwzględniania tej opinii EFSA, wszelkich istotnych przepisów prawa unijnego oraz innych uzasadnionych czynników istotnych dla przedmiotowej sprawy.

W przedmiocie tego, w jakim zakresie decyzje zezwalające mogą stanowić przedmiot wewnętrznej procedury odwoławczej przeprowadzanej w oparciu o art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006

- 61 W pierwszej kolejności, w odniesieniu do kwestii tego, czy decyzje zatwierdzające były aktami przyjętymi na podstawie prawa ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006, należy, po pierwsze, stwierdzić, że z motywów uzasadnienia i przepisów przypomnianych w pkt 53, 54, 56, 58 i 59 powyżej wynika, iż decyzja zezwalająca, taka jak ta stanowiąca przedmiot złożonego przez skarżącą wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej, jest aktem należącym, między innymi, do dziedziny ochrony środowiska. Po drugie, przedmiotem regulacji zawartych w art. 4, 7, 16 i 19 rozporządzenia nr 1829/2003 są działania ludzkie wywierające wpływ na środowisko ze względu na obecność organizmów zmodyfikowanych genetycznie, która może pociągać za sobą konsekwencje dla zdrowia ludzi i zwierząt. Należy więc stwierdzić, że te decyzje zatwierdzające niewątpliwie stanowią akty przyjęte na podstawie prawa ochrony środowiska w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006.
- 62 W drugiej kolejności, w odniesieniu do kwestii tego, czy argumenty podniesione przez skarżącą w ramach jej wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej należą do dziedziny prawa ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006, ze stwierdzenia zawartego w pkt 49 powyżej wynika, że w niniejszym przypadku niewątpliwie Komisja była zobowiązana rozpatrzyć wniosek skarżącej jedynie w takim zakresie, w jakim ta podniosła, iż decyzje zatwierdzające są sprzeczne z prawem ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006.
- 63 Niemniej jednak należy stwierdzić, że zakres pojęcia „prawa ochrony środowiska” nie jest tak wąski jak ten przyjęty przez Komisję w zaskarżonej decyzji. Za pomocą samej tylko okoliczności, że w rozporządzeniu nr 1829/2003 zostało wprowadzone, zdaniem Komisji, rozróżnienie pomiędzy oceną nieszkodliwości danej żywności czy paszy a oceną zagrożeń dla środowiska, w tym również zagrożeń sanitarnych związanych z ich występowaniem w środowisku naturalnym, nie można bowiem zakwestionować stwierdzenia, zgodnie z którym podniesione we wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej zarzuty, które zostały odrzucone przez Komisję ze względu na to, iż nie należą do dziedziny prawa ochrony środowiska, wchodzą w istocie w zakres zastosowania art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006.
- 64 W tym względzie Komisja słusznie twierdzi, że rozporządzenie nr 1829/2003 dotyczy zdrowia publicznego w aspekcie bezpieczeństwa żywności, lecz zakres jego regulacji obejmuje też potencjalne oddziaływanie na środowisko zmodyfikowanych genetycznie produktów używanych w żywności i paszach. Komisja przyznaje ponadto, że decyzje dotyczące prawa do uprawiania zmodyfikowanych genetycznie organizmów w państwach członkowskich mogą z definicji być związane z ochroną środowiska i że zezwolenia dotyczące prawa do wykorzystywania importowanych produktów zmodyfikowanych genetycznie jako żywności i paszy lub jako ich składników mogą również wywierać

wpływ na środowisko w zależności, przykładowo, od sposobu postępowania z nimi lub w przypadku ich uwolnienia do środowiska. Niemniej jednak, zdaniem Komisji, uznane przez nią w zaskarżonej decyzji za niedopuszczalne argumenty podnoszone przez skarżącą w przedmiocie wartości odżywczej, etykietowania czy też bezpieczeństwa zmodyfikowanych genetycznie produktów znajdujących się w żywności i paszy są związane z bezpieczeństwem produktów spożywczych, nie zaś – ze stanem środowiska naturalnego.

- 65 Zgodnie zaś z rozumowaniem Komisji rodzaje wpływu wywieranego przez organizmy zmodyfikowane genetycznie na zdrowie publiczne i ochronę zwierząt, do których może należeć potencjalny wpływ na wartość odżywczą, byłyby objęte prawem ochrony środowiska wówczas, gdyby były one uprawiane w Unii. Jeśli natomiast ich uprawa miała miejsce poza Unią, te konsekwencje nie są objęte prawem ochrony środowiska. Wprowadzenie takiego rozróżnienia jest sztuczne i może pozbawiać art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 skuteczności.
- 66 Przede wszystkim art. 4 ust. 1 lit. a) i art. 16 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1829/2003 stanowią, że żywność i pasza nie mogą być wprowadzane do obrotu w Unii, jeśli ma to negatywne skutki, również dla środowiska. W tym względzie należy zauważyć, że zgodnie z brzmieniem tych przepisów ich cel nie ogranicza się jedynie do ochrony środowiska naturalnego w Unii. Tak więc ocena zagrożeń związanych z potencjalnym uwolnieniem zmodyfikowanych genetycznie organizmów do środowiska naturalnego w Unii stanowi jedynie szczególny aspekt badania zagrożeń środowiskowych w ramach prowadzonej na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003 procedury udzielenia zezwoleń.
- 67 Następnie – oczywiste jest, że organizmy zmodyfikowane genetycznie trzeba najpierw uprawiać, zanim będzie się w stanie je przetworzyć na żywność bądź paszę. Należy zauważyć, że podczas tej uprawy organizmy zmodyfikowane genetycznie należą co do zasady do środowiska naturalnego i stanowią jego część składową. Za przyjęciem tego stwierdzenia przemawia ponadto art. 2 ust. 1 lit. d) ppkt (i) rozporządzenia nr 1367/2006, w którym zdefiniowane zostało wyrażenie „informacja dotycząca środowiska” w rozumieniu tego rozporządzenia i w którym organizmy genetycznie zmodyfikowane zostały wskazane jako jeden z elementów składowych środowiska. Tak więc jeśli uwzględnić, że organizmy genetycznie zmodyfikowane stanowią składową środowiska, z art. 2 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1367/2006 wynika, że przepisy mające na celu uregulowanie skutków, jakie organizmy zmodyfikowane genetycznie pociągają za sobą dla zdrowia ludzi lub zwierząt, również należą do dziedziny ochrony środowiska naturalnego (zobacz pkt 43 powyżej).
- 68 Wreszcie z przedstawionych w pkt 53, 54, 56, 58 i 59 powyżej przepisów wynika, że decyzja zezwalająca, taka jak ta będąca przedmiotem złożonego przez skarżącą wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej, jest aktem należącym do dziedziny ochrony zdrowia i dobrostanu zwierząt. Należy zaś stwierdzić, że zwierzęta spożywające pasze, o których mowa w decyzjach zezwalających, należy same uznać, w normalnych i realistycznych warunkach wykorzystywania tych pasz, odpowiadających tym, dla których zostały wydane decyzje zezwalające (zob. analogicznie wyrok z dnia 23 listopada 2016 r., *Commission/Stichting Greenpeace Nederland i PAN Europe*, C-673/13 P, EU:C:2016:889, pkt 79), za stanowiące element składowy środowiska, ze względu na to, iż nie można wykluczyć, że wejdą one w interakcję z tym środowiskiem lub staną się jego częścią. Prawodawstwo mające na celu ochronę tych zwierząt, takie jak rozdziały I, III i IV rozporządzenia nr 1829/2003, należy więc w pełni do dziedziny prawa ochrony środowiska, o którym mowa w art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006. Do innego wniosku można by było dojść tylko w przypadku, gdyby można było rzeczywiście wykluczyć to, że doszło do kontaktu samego zwierzęcia żywionego daną paszą, jego wydaliny, jak również pozostałości, z ludnością i ze środowiskiem ze względu na jego całkowite odizolowanie, co nie zostało wykazane przez Komisję w niniejszym przypadku.
- 69 Wynika stąd, że prawo ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006 obejmuje w niniejszym przypadku przepisy prawne Unii zawierające regulacje w przedmiocie organizmów genetycznie zmodyfikowanych, których celem jest zarządzanie zagrożeniem, jakie dla zdrowia ludzi lub

zwierząt mogą spowodować te organizmy lub czynniki środowiskowe mogące wejść w interakcję z tymi organizmami podczas ich uprawy czy też hodowli w środowisku naturalnym. Wniosek ten ma zastosowanie również w odniesieniu do sytuacji, w których te zmodyfikowane genetycznie organizmy nie były uprawiane lub hodowane w obrębie Unii.

- 70 W niniejszym przypadku w zaskarżonej decyzji Komisja wyjaśnia, że w ramach podniesionej we wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej argumentacji, o której mowa w pkt 14 powyżej, wnioskodawca powołuje się na wpływ, jaki wywiera na zdrowie spożywanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie. Tak więc argumentacja ta nie może zostać poddana analizie w ramach art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006. Konkretnie rzecz ujmując, Komisja twierdzi przede wszystkim, że na mocy decyzji zezwalających zezwala się na przywóz wskazanych w nich odmian soi celem wykorzystania ich w żywności i paszy, wykluczając przy tym wykorzystanie ich celem uprawy. Zdaniem Komisji należy wprowadzić rozróżnienie pomiędzy potwierdzeniem nieszkodliwości, które dotyczy w szczególności toksyczności, alergenności oraz kwestii związanych z odżywianiem, od oceny zagrożeń dla środowiska naturalnego. Następnie Komisja wyjaśnia, że podniesione przez skarżącą we wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej argumenty dotyczące braku sporządzenia przez EFSA wytycznych dotyczących nieszkodliwości oraz analizy składników odżywczych zmodyfikowanych genetycznie roślin dotyczą wpływu, jaki wywiera na zdrowie spożywanie zmodyfikowanych genetycznie żywności i paszy. Komisja dodaje, że analiza składników odżywczych stanowi jeden z „obszarów ryzyka” branych pod uwagę przy badaniu wpływu, jaki wywiera na zdrowie spożywanie zmodyfikowanej genetycznie żywności i paszy, lecz analiza ta nie stanowi części składowej oceny zagrożeń środowiskowych, jakie mogą zaistnieć wskutek ewentualnego uwolnienia zmodyfikowanych genetycznie organizmów do środowiska. Komisja stoi ponadto na stanowisku, że etykietowanie rozpatrywanej żywności dotyczy cech charakterystycznych tej żywności, która jest dostarczana konsumentom końcowym celem jej spożycia, i że etykietowanie to pozostaje bez związku z oceną zagrożeń dla środowiska. Wreszcie Komisja twierdzi, że trzy pozostałe argumenty skarżącej, mianowicie te dotyczące braku monitorowania po wprowadzeniu do obrotu, nieprzebadania rozpatrywanej żywności i paszy pod kątem pozostałości środków roślinobójczych oraz znaczenia badania niepożądanych skutków, jakie może pociągnąć dla zdrowia ludzi czy zwierząt spożywanie roślin wiążące się z interferencją RNA, pozostają bez związku z oceną zagrożeń dla środowiska. Argumenty te nie mogą zatem zostać przedmiotem analizy przeprowadzanej w ramach art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 (zobacz pkt 17 powyżej).
- 71 W zakresie dotyczącym przedstawionych w zaskarżonej decyzji rozważań, zgodnie z którymi, po pierwsze, przedstawione przez skarżącą argumenty odnoszące się do braku opracowania przez EFSA wytycznych w przedmiocie wpływu, jaki wywierają na bezpieczeństwo i zdrowie zmodyfikowane genetycznie rośliny, których wartość odżywcza została znacząco zmieniona, dotyczą wpływu, jaki wywiera na zdrowie spożywanie zmodyfikowanej genetycznie żywności i paszy, i po drugie, analiza składników odżywczych nie stanowi części składowej oceny zagrożeń środowiskowych związanych z ewentualnym uwolnieniem się zmodyfikowanych genetycznie organizmów do środowiska, należy stwierdzić, że te decyzje zatwierdzające zostały przyjęte w wykonaniu przepisów rozporządzenia nr 1829/2003, które przyczyniają się między innymi do realizacji celu polegającego na ochronie zdrowia ludzi i zwierząt w Unii i że zidentyfikowane zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, polegające na ewentualnych zmianach wartości odżywczej, jest wywoływane właśnie przez rozpatrywane organizmy zmodyfikowane genetycznie. Zgodnie z tym, co zostało stwierdzone w pkt 69 powyżej, wynika z tego, że zarzuty odrzucone przez Komisję za pomocą wskazanych argumentów należą w pełni do dziedziny prawa ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006.
- 72 W zakresie dotyczącym podniesionego w zaskarżonej decyzji argumentu, zgodnie z którym zarzuty skarżącej odnoszące się do nieprzebadania rozpatrywanej żywności i paszy pod kątem pozostałości środków roślinobójczych oraz znaczenia badania niepożądanych skutków dla zdrowia ludzi i zwierząt są pozbawione związku z oceną zagrożenia dla środowiska, należy stwierdzić, że podnosząc te zarzuty, skarżąca powołuje się na naruszenie przepisów rozporządzenia nr 1829/2003, którego cel polega na ochronie zdrowia ludzi i zwierząt w Unii przed zagrożeniami wywoływanymi przez zmodyfikowane

genetycznie organizmy, których to rozporządzenie dotyczy. Zgodnie ze stwierdzeniem poczynionym w pkt 69 powyżej wynika z tego, że oddalone przez Komisję za pomocą tych argumentów zarzuty również należą do dziedziny prawa ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006.

- 73 W zakresie dotyczącym zawartych w zaskarżonej decyzji stwierdzeń, zgodnie z którymi podniesione w ramach wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej argumenty dotyczące etykietowania są pozbawione związku z oceną zagrożeń dla środowiska, należy stwierdzić, że zgodnie z motywami 20 i 22 rozporządzenia 1829/2003 wymogi odnoszące się do etykietowania zmodyfikowanych genetycznie pasz są ustanawiane celem dostarczenia użytkownikom końcowym, w szczególności hodowcom inwentarza żywego, rzetelnych informacji dotyczących składu i właściwości paszy, a tym samym umożliwienia użytkownikowi dokonania świadomego wyboru. Tak więc etykieta powinna dostarczać informacji odnośnie do właściwości lub własności, które odróżniają genetycznie zmodyfikowaną żywność lub paszę od jej tradycyjnych odpowiedników w szczególności w zakresie składu, wartości lub skutków odżywczych, przewidywanego użycia żywności lub paszy oraz skutków zdrowotnych dla pewnych grup populacji. Wynika z tego, że w niniejszym przypadku odpowiednie etykietowanie zmodyfikowanej genetycznie żywności i paszy stanowi element o charakterze akcesoryjnym, konieczny do właściwego wprowadzenia w życie wyników przeprowadzonej oceny, w szczególności w zakresie odnoszącym się do zdrowia ludzi i zwierząt. To do Komisji należy zatem przeanalizowanie w zastosowaniu art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 podniesionego przez skarżącą w przedmiocie etykietowania zarzutu odnoszącego się do składu rozpatrywanej żywności i paszy.
- 74 W zakresie dotyczącym dokonanego przez Komisję w zaskarżonej decyzji stwierdzenia, zgodnie z którym rzekomy brak monitorowania po wprowadzeniu do obrotu jest pozbawiony związku z oceną zagrożeń dla środowiska, wystarczy przypomnieć, że w zdaniu pierwszym motywu 35 rozporządzenia nr 1829/2003 wyjaśnione zostało, iż, w miarę potrzeb i w oparciu o wnioski z oceny zagrożenia, należy ustanowić wymagania dotyczące monitorowania po wprowadzeniu do obrotu w odniesieniu do stosowania genetycznie zmodyfikowanej żywności przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz stosowania genetycznie zmodyfikowanej paszy przeznaczonej do spożycia przez zwierzęta. Należy również stwierdzić, że plan monitorowania jest ustanawiany w szczególności celem zapewnienia tego, iż po wydaniu zezwolenia na wprowadzenie do obrotu wskazane w nim żywność i pasza nie wywołają żadnego zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt bądź wywołane przez nie szkodliwe skutki pozostaną ograniczone. Monitorowanie po wprowadzeniu do obrotu produktów objętych zezwoleniem jest zatem środkiem dodatkowym w stosunku do zezwolenia na wprowadzenie do obrotu.
- 75 Komisja w tym względzie słusznie podnosi w zaskarżonej decyzji, że wymagania dotyczące monitorowania po wprowadzeniu do obrotu zostały ustanowione celem gromadzenia danych odnoszących się do spożycia zmodyfikowanej genetycznie żywności. Ponadto należy dodać, że to monitorowanie dotyczy też spożycia pasz przez zwierzęta, które same stanowią część składową środowiska.
- 76 Wynika stąd, że sformułowane w niniejszym przypadku odnośnie do braku zapewnienia odpowiedniego monitorowania obawy odnoszące się do zdrowia ludzi i zwierząt również są objęte zakresem zastosowania art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006.
- 77 Komisja zatem błędnie doszła w zaskarżonej decyzji do wniosku, że argumenty przedstawione w pkt 70 powyżej nie podlegają analizie w ramach art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006. Wniosku tego nie można podważyć za pomocą pozostałych podniesionych przez Komisję i interwenientów argumentów.
- 78 Po pierwsze, w odniesieniu do argumentu Komisji, zgodnie z którym główną osią wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej było, jeśli chodzi o te jego aspekty, które uznała ona za niedopuszczalne, bezpieczeństwo żywności i pasz wytworzonych z wykorzystaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych, wystarczy stwierdzić, że rozporządzenie nr 1367/2006 nie ustanawia wymogu, aby główną kwestią rozpatrywaną w ramach procedury odwoławczej była kwestia związana z prawem ochrony środowiska (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 23 listopada 2016 r.,

Komisja/Stichting Greenpeace Nederland i PAN Europe, C-673/13 P, EU:C:2016:889, pkt 77, 78). Jak zostało to stwierdzone w pkt 49 i 62 powyżej, w ramach wewnętrznej procedury odwoławczej Komisja ma obowiązek przeanalizowania wszystkich argumentów podniesionych przez wnioskodawcę na poparcie twierdzenia, że dany akt administracyjny jest sprzeczny z prawem ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006, przy czym kwestia związana z prawem ochrony środowiska nie musi stanowić głównego celu prawnego badanego argumentu.

- 79 Po drugie, jak zostało to przedstawione w pkt 63–69 powyżej, należy odrzucić podniesiony przez Komisję argument, zgodnie z którym okoliczność, iż w rozporządzeniu nr 1829/2003 wprowadzone zostało rozróżnienie pomiędzy oceną nieszkodliwości żywności i paszy a oceną zagrożeń dla środowiska naturalnego, odgrywa istotną rolę przy ocenie tego, czy dany wniosek o wszczęcie procedury odwoławczej jest objęty zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1367/2006.
- 80 W zakresie, w jakim Komisja powołuje się w tym kontekście na fakt, że w motywie 33 rozporządzenia nr 1829/2003 wprowadzone zostało rozróżnienie pomiędzy oceną zagrożeń dla środowiska a oceną bezpieczeństwa, należy zauważyć, że w motywie tym jest mowa o tym, iż w sytuacji gdy wniosek o wydanie zezwolenia na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003 dotyczy produktów zawierających organizmy genetycznie zmodyfikowane lub składające się z takich organizmów, wnioskodawca powinien mieć możliwość dokonania wyboru pomiędzy przedstawieniem zezwolenia dotyczącego zamierzonego uwalniania do środowiska uzyskanego uprzednio w oparciu o część C dyrektywy 2001/18 a zwróceniem się, w ramach przeprowadzanej na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003 procedury udzielania zezwoleń, o przeprowadzenie oceny zagrożeń dla środowiska równocześnie z oceną bezpieczeństwa. Wynika z tego, że ocena skutków zamierzonego uwalniania do środowiska może zostać przeprowadzona w ramach postępowania przeprowadzanego na podstawie dyrektywy 2001/18 lub, alternatywnie, w ramach procedury przeprowadzanej na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003. Niemniej jednak, choć motyw 33 rozporządzenia nr 1829/2003 dotyczy kwestii tego, w jakich okolicznościach ocena skutków zamierzonego uwalniania do środowiska może być dokonywana w ramach procedury przeprowadzanej na podstawie rozporządzenia nr 1829/2003, pozostaje to bez wpływu na kwestię tego, czy zarzuty podniesione w ramach wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej na podstawie rozporządzenia nr 1367/2006 należą do dziedziny prawa ochrony środowiska w oparciu o to rozporządzenie.
- 81 Ponadto należy również oddalić argument Komisji, zgodnie z którym z art. 5 i 17 rozporządzenia nr 1829/2003 wynika, że pomimo tego, iż wszystkie produkty wchodzące w zakres zastosowania tego rozporządzenia winny zostać poddane potwierdzeniu ich nieszkodliwości, to tylko organizmy genetycznie zmodyfikowane bądź żywność i pasza zawierające te organizmy lub z nich się składające podlegają ocenie pod kątem zagrożeń dla środowiska, choć żywność i pasza wyprodukowane ze zmodyfikowanych genetycznie organizmów nie podlegają takiej ocenie. Należy bowiem przypomnieć, że do udzielenia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu konieczne jest spełnienie warunków określonych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1829/2003 i w art. 16 ust. 1 tego samego rozporządzenia (zob. pkt 56 i 58 powyżej). Z brzmienia art. 5 i 17 rozporządzenia nr 1829/2003 wynika natomiast, że dotyczą one jedynie procedury składania wniosku o udzielenie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu i związanych z nią formalności. Artykuły te nie dotyczą zatem ani warunków rozpatrywania takiego wniosku o udzielenie zezwolenia co do istoty, ani zakresu tej analizy.
- 82 W zakresie, w jakim Komisja twierdzi, po pierwsze, że w ramach, w jakich w art. 2 ust. 1 lit. d) ppkt (i) rozporządzenia nr 1367/2006 dotyczącym definicji wyrażenia „informacja dotycząca środowiska” mowa jest o organizmach genetycznie zmodyfikowanych w kontekście różnorodności biologicznej, co dotyczy właśnie sytuacji, w której kwestie związane ze zdrowiem publicznym mogą zostać uznane za świadczące o stanie pewnych elementów środowiska, należy stwierdzić, iż w przepisie tym mowa jest o tych organizmach jako elementach środowiska. Potwierdza to poczynione w pkt 67 powyżej stwierdzenie, zgodnie z którym organizmy zmodyfikowane genetycznie stanowią elementy środowiska. W każdym wypadku, nawet przy założeniu, że należałoby przyjąć zaproponowaną przez Komisję wykładnię, należy

podnieść, że art. 2 ust. 1 lit. d) ppkt (i) rozporządzenia nr 1367/2006 zawiera jedynie niewyczerpujące wyliczenie pewnych typowych elementów środowiska, lecz nie wyklucza tego, że organizmy zmodyfikowane genetycznie mogą stanowić takie elementy środowiska.

- 83 Po trzecie, popierana przez Monsanto Komisja podnosi, że względy odnoszące się do zdrowia publicznego mogą stanowić skutki i konsekwencje ochrony środowiska, ale powoływanie się w przepisach dotyczących ochrony środowiska naturalnego na zdrowie publiczne nie ma na celu całkowitego włączenia dziedziny zdrowia publicznego do dziedziny prawa ochrony środowiska. Zdaniem tej instytucji rozpatrywane elementy wniosku o wszczęcie procedury odwoławczej nie świadczą o stanie elementów środowiska naturalnego ani nie pozostają z nim w związku, a zatem – nie są objęte zakresem zastosowania art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006.
- 84 W tym względzie, jak zostało to przypomniane w pkt 43 powyżej, ochrona zdrowia ludzkiego jest objęta polityką Unii w dziedzinie ochrony środowiska (zob. wyrok z dnia 22 grudnia 2010 r. *Gowan Comércio Internacional e Serviços*, C-77/09, EU:C:2010:803, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo). Niemniej jednak należy stwierdzić, że jak słusznie podnosi Komisja, celem art. 10 rozporządzenia nr 1367/2006 nie jest całkowite włączenie dziedziny zdrowia publicznego do dziedziny prawa ochrony środowiska.
- 85 Należy zaś stwierdzić, jak zostało to przedstawione w pkt 49 i 62 powyżej, że wniosek o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej jest w niniejszym przypadku dopuszczalny jedynie w takim zakresie, w jakim wnioskodawca podnosi w nim, iż decyzje zezwalające są sprzeczne z prawem ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006. Artykuł 4 ust. 1 lit. a) i art. 16 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1829/2003 stanowią, że żywność i pasza nie mogą być wprowadzane do obrotu w Unii, jeśli wywierają negatywny wpływ na zdrowie ludzi i zwierząt lub na środowisko. Soja 305423, MON 87769 i MON 87705 stanowiły podczas ich uprawy zmodyfikowane wskutek interwencji człowieka elementy, które weszły w interakcję ze środowiskiem naturalnym. Tak więc modyfikacje genetyczne tych elementów środowiska mogły pociągać za sobą konsekwencje dla ich wartości odżywczych bądź stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności i, co za tym idzie, stanowią kwestie objęte prawem ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006.
- 86 W każdym wypadku należy przypomnieć (zob. pkt 68 powyżej), że pasze, które również częściowo stanowią przedmiot decyzji zezwalających, mogą być spożywane przez zwierzęta, które wchodzi w interakcję ze środowiskiem i stanowią jego część składową. Tak więc zwierzęta te stanowią same w sobie elementy środowiska i konsekwencje, jakie ma dla ich wartości odżywczych spożywanie paszy, czy też fakt, że mogą one naruszać zasady odnoszące się do bezpieczeństwa żywności, stanowią więc kwestie objęte prawem ochrony środowiska w rozumieniu rozporządzenia nr 1367/2006.
- 87 Po czwarte, w zakresie podniesionego przez Komisję argumentu, zgodnie z którym okoliczność polegająca na tym, że dana żywność lub dana pasza zostały poddane w ich państwie pochodzenia przetworzeniu biologicznemu lub technicznemu, nie przesądza sam w sobie o tym, iż bezpieczeństwo tych produktów może mieć wpływ na stan środowiska naturalnego, należy przypomnieć, że prawo ochrony środowiska w rozumieniu rozpatrywanego w niniejszej sprawie rozporządzenia nr 1367/2006 nie ogranicza się tylko do stanu środowiska naturalnego w Unii i że podnosząc ten argument, Komisja pomija okoliczność polegającą na tym, że spożywane przez zwierzęta pasze wywierają na nie wpływ.
- 88 Po piąte, w zakresie, w jakim Komisja powołuje się w niniejszym przypadku na znaczenie, jakie ma dla niniejszej sprawy art. 9 ust. 3 konwencji z Aarhus, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepisu tego, stanowiącego podstawę przyjęcia art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1367/2006, nie można powoływać celem dokonania oceny zgodności tego ostatniego z prawem (wyrok z dnia 13 stycznia 2015 r., *Rada i in./Vereniging Milieudefensie i Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, od C-401/12 P do C-403/12 P, EU:C:2015:4, pkt 61).

89 W świetle powyższego należy dojść do wniosku, że Komisja, poprzez stwierdzenie, iż znaczna część z podniesionych we wniosku o wszczęcie wewnętrznej procedury odwoławczej zarzutów nie dotyczyła prawa ochrony środowiska, dopuściła się naruszenia prawa. Tak więc należy uwzględnić pierwszy zarzut skargi i stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji w całości, bez konieczności analizowania drugiego z podniesionych przez skarżącą zarzutów.

W przedmiocie kosztów

90 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, należy – zgodnie z żądaniem skarżącej – obciążyć ją jej własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez skarżącą.

91 Zgodnie z art. 138 § 3 regulaminu Monsanto i Pioneer pokrywają własne koszty.

Z powyższych względów

SĄD (siódma izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność pisma członka Komisji właściwego do spraw zdrowia i bezpieczeństwa żywności z dnia 16 listopada 2015 r. o numerze referencyjnym Ares(2015) 5145741, mającego za przedmiot wniosek o wszczęcie, na podstawie art. 10 rozporządzenia (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do [wymiaru] sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty wewnętrznej, procedury odwoławczej dotyczącej decyzji wykonawczych zezwalających na wprowadzenie do obrotu zmodyfikowanej genetycznie soi MON 87769, MON 87705 i 305423.**
- 2) **Komisja pokrywa własne koszty, jak również koszty poniesione przez TestBioTech eV.**
- 3) **Monsanto Europe, Monsanto Company, Pioneer Overseas Corp. i Pioneer Hi-Bred International, Inc. pokrywają własne koszty.**

Tomljenović

Bieliūnas

Kornezov

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 14 marca 2018 r.

Podpisy